

A francia forradalom és következményei

Szerző dezs

Történelem tétel

A
francia forradalom és következményei

1.

Előzmények: A francia abszolutizmus a XVIII. sz. közepétől súlyos válságba került ami 1787-től tovább gyorsult. Állandósult a pénzügyi gazdasági és kormányzati válság. A válság megoldása érdekében XVI. Lajos bejelentette, hogy 175 évi szünet után összehívja a rendi gyűlést.

A

modernizálódás a király és a kiváltságosok számára csak a pozíciók megtartása mellett képzelhetők el, amit a harmadik rend, a nemzet nevében fellépő polgárság nem kíván szentesíteni.

2.

A forradalom kibontakozása: Franciaországban a rosszul kivetett adók rendszere és a pénzhiány a kincstárat teljesen kiürítette, az állam fizetéseképtelenné vált.

A válság megoldásaként a XVI. Lajos kénytelen összehívni a rendi gyűlést,

amelyet 1789. május 8-án Versailles-ban nyitottak meg. A harmadik rend a régi keretek között hozzá sem fogott az érdemi tárgyalásokhoz.

Az uralkodó és a rendek a pénzügyi nehézségek megoldását várták, míg a harmadik rend csak korszerűsített viszonyok mellett azaz az alkotmány létrehozását akarták. Erre a király bezáratta a tanácsstermet. A képviselők átvonultak a labdaházba,

és megesküdték, hogy addig nem oszlatják fel a gyűlést, – amely nemzetgyűléssé alakult át – amíg az alkotmányt létre nem hozzák. Az uralkodó kényszerből ugyan elfogadja a

változást de Párizs
köré idegen
zsoldosokból álló seregeket von
össze. Ez a nép
ellenállását váltotta ki
és
ez az addigi politikai küzdelmet forradalomná
változtatta.

A
külvárosok népe a
nemzetgyűlés támogatására június 14-én a Bastille,
a zsarnokság jelképe ellen
vonul. Négy órás harc
után lerombolják a Bastille-t. A
zsarnokság bukása ezzel
visszafordíthatatlanná vált.

3.

A francia forradalom

első szakasza:

(1789-1792)

Az

alkotmányozó nemzetgyűléssé

átalakult harmadik rend megkezdi a feudális

jogrend

és társadalmi berendezkedés

felszámolását. Párizs

mintájára egész

Franciaországban kitör a

„városok forradalma”. A parasztok

a feudális jogok

teljes eltörlését követelték

és ennek nyomatékaul

kastélyokat és

udvarházakat gyújtottak fel. 1789.

aug.

4-én „csodák

éjszakája”; a

kiváltságosok lemondtak összes

előjogokról. A feudális

szolgáltatások pénzben

megválthatók lettek.

Törvénybe iktatták még a

polgári szabadságjogokat, a

törvény előtti egyenlőséget, majd aug.

26-án elfogadták az Emberi

és

Polgári Jogok Nyilatkozatát. (Amerikai

mintára) 1789-1791 között

végbement

a francia államgépezet

racionalizálása és

modernizálása. Az ereje teljében

lévő

nagypolgárság vezetésében

(az Alkotmányos Nemzetgyűlés

felszámolásával). Az

1791-ben elfogadott alkotmány megnyitotta a tőkés

fejlődéshez vezető utat

azzal, hogy Franciaországot alkotmányos

monarchiává nyilvánította.

A

királyi udvar és a girondisták a

háború mellett voltak. A

háborút a

szélsőjobboldal ellenezte.

XVI.

Lajos girondistákból
álló kormányt nevezett ki és
1792. ápr. 20-án
megszavazták a
hadüzenetet Magyarország
és csehország királyának
és a poroszoknak.

Aug.

10-én megdöntötték a
királyságot a királyt pedig
bebörtönözték (1793.
jan. 21-én guillottinnal kivégezték),
ezzel a monarchia megbukott.

A

nemzetgyűlés megszavazta a nemzeti konvent
összehívását. A Valmy domboknál
sikerült megállítani az
intervenció csapatokat,
majd megtörtént a köztársaság
kikiáltása.

4.

A francia forradalom
második szakasza: a
köztársaság kora (1792-94. nyara)

Girondista
köztársaság:

A

nemzeti konvent irányítása a
liberális köztársaság
(girondisták) kezébe került,
de mérsékelt politikájuk eleve
halálra volt ítélve, a forradalmat a
rossz
gazdasági állapotok és a
romló hadi helyzet miatt csak radikálisabb
irányba lehetett
továbbfejleszteni.

A konvent

összetétele:

– síkság
vagy mocsár (nem
tartoznak
sehova)

–

girondisták

(„jobboldal”);

–

hegypárt („baloldal”);

A

sansculottok és a jakobinusok egymással szembeni
vitája a „hogyan és kikkel”
kérdésben van, melynek fő mozgatója a
király pere. A királyt el kellett
ítélni.

A girondiak próbálták megmenteni, de
amikor fény derült a nyílt
árulásra, a
konvent egyenkénti szavazással halálra
ítéli. A kormányzat részben

hódítási,
részben a forradalom eszméinek
terjesztésében folytatja a hadműveletet: 1792. nov. 6. a győztes francia
hadsereg elfoglalja Belgiumot
és átkel a
Rajná.

A
forradalomban megújult Franciaország, hogy
világhatalommá váljék, nem
tűrhette
Anglia, ezért a fiatal
köztársaság ellen létrehozta
az első koalíciót,
melynek Anglia, spanyol,
holland, ausztriai,
porosz és piemonti
tagjai vannak.

Anglia
és Franciaország háborúja a
népek egymással vívott
háborúja. A konvent
határozatára Belgiumot, Savolyát
és Bázelt Franciaországhoz csatolta. A
tavaszi hadjárat sikertelenül
végződött. A nép a girondiak ellen
fordult. A poroszok Párizs felé
támadtak. A
jakobinusok intézkedéseket sürgetnek,
válaszul a girondisták Dantont
és Maratot vád
alá akarják helyezni, mire a nép
szembefordul velük. 1793.
jún. 2-án a konventet 80.000
fegyveres vette körül és
megszavazták a girondisták
letartóztatását, és ezzel
elkezdődik a jakobinus diktatúra szakasza.

Jakobinus
diktatúra:
(1793 június 2-től 1794 június 29-ig)

A
jakobinusok hatalomra kerülésekor a hatalom
válságos helyzetbe volt, egyre
erősödött a külső és belső
fenyegetés, a gazdasági élet pedig a
teljes szétesés
határára került.

A
Robespierre vezette jakobinusok
maguk
mellé állították a
parasztságot (földjuttatással
és feudális
kötöttségek teljes
eltörlésével), majd a forradalmi
terror
bevezetve megszilárdította a hatalmat.
Az állam legfontosabb szerve a 9
tagú Közjóléti
Bizottság lett, amely
rögzítette az árakat, amelyek
kötelezőek voltak minden kereskedőre, mert a

spekulációt halállal büntették. Sikerült megszervezni a toborzást, és a hadsereg vezetését is átvették. Az első eredmények hamarosan jelentkeztek, sikerült a jakobinusoknak a külső és belső válsághelyzetet felszámolniuk, de ezzel a forradalmi terror és a jakobinus diktatúra is fölöslegessé vált. A sorozatos győzelmek után 1794. júl. 24-én a konvent vád alá helyezi Robespiert majd 21 társával együtt kivégzik.

A személyi hatalom rendszere: (1794-1804)
 Robespier bukása után néhány hét alatt kicsúszott a konvent és az események irányítása a jakobinusok kezéből.
 A királypártiak (sansculotteok) fölláztak de ezt 1795-ben Bonaparte leverte. A konvent új alkotmányt dolgoz ki és fogad el 1795 szept.-ben, majd lemond. Visszaállítják a cenzusos választójogot. Létrejön a kétkamarás törvényhozó testület.
 Bonaparte 1799 nov. 9-én államcsínyt hajt végre. Szétkergeti az 500-ak tanácsát és mint első konzul Fro. diktátora lesz. 1799-1804 a katonai diktatórium ideje. Bonaparte egyiptomi és itáliai hadjáratai során a hadsereget híresebbé befolyásosabbá teszi. A francia nép viszont békére vágyik és ennek érdekében 1800-ban az osztrák főseregeket leveri Marengónál és visszaszerzi az itáliai területeket, majd 1801-ben Lunevillében az ausztriaiakkal és 1802-ben Angliával köt békét Amiensnél. A békeidőszakban hozzájárul az egyház újraszervezéséhez, az iskola és az oktatásügy kiépítéséhez, a polgári jogrend fölépítéséhez. Gazdaságpolitikájában –

kényszerűségből – visszatér
a
merkantilizmushoz. Intézkedésére
értékálló pénzt
hoznak forgalomba.

A
császárság kora:
(1804-13/15)
1804-ben
Császárrá
koronáztatja magát.
Megerősíti a hadsereg hivatásos
jellegét. A kikerekített Fro.-t vazallus
államok gyűréjével vette körül.
1806-ban
kihirdette a kontinentális
zárlatot
Anglia felett. 1813-ban a „népek
csatájában”
vereséget szenvedett és Párizs
elesett. Elba szigetére
száműzték.

A
kivégzett XVI. Lajos öccsét XVII. Lajos
néven megkoronázták és
ezzel veszélybe
kerültek a parasztok kivívott jogai.
Üldözik a forradalmistákat és a
bonapartistákat. Napóleon
tudott az
ellenségeskedésekről és
kijátszva az angol cirkálókat fegyver
nélkül visszatér
Fro.-ba, mire XVII. Lajos
elmenekül.
1815-ben
újra császár lesz és
összeszedi a
hadsereget amivel elindul az angol-poros hadak ellen, de Waterloo mellett újra
legyőzték és újra száműzték
Szent Ilona szigetére, ahol 1821-ben
halt meg. Általa írott
munkák közül a legfontosabb a polgári
törvénykönyv volt. Az un. Code Napóleon az
egész világon a
polgári jogalkotás mintaképe lett.